

Bruselj, 2. februar 2023
(OR. en)

5809/23

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0017 (NLE)**

**TRANS 29
RELEX 103**

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	1. februar 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 46 final
Zadeva:	Predlog SKLEPA SVETA o stališču, ki naj se v imenu Evropske unije zastopa v skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom med Evropsko unijo in Ukrajino o cestnem prevozu blaga, glede sprejetja poslovnika skupnega odbora in podaljšanja Sporazuma

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 46 final.

Priloga: COM(2023) 46 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 1.2.2023
COM(2023) 46 final

2023/0017 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki naj se v imenu Evropske unije zastopa v skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom med Evropsko unijo in Ukrajino o cestnem prevozu blaga, glede sprejetja poslovnika skupnega odbora in podaljšanja Sporazuma

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o stališču, ki naj se v imenu Evropske unije zastopa v skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom med Evropsko unijo in Ukrajino o cestnem prevozu blaga, podpisanim 29. junija 2022 v Lyonu¹ (v nadaljnjem besedilu: Sporazum), glede:

- sprejetja poslovnika skupnega odbora v skladu s členom 7(6) Sporazuma,
- podaljšanja Sporazuma v skladu s členom 7(2) Sporazuma.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Povzetek Sporazuma

Cilj Sporazuma je začasno olajšati cestni prevoz blaga med Ukrajino in Evropsko unijo ter prek njiju z dodelitvijo dodatnih pravic do tranzita in prevoza blaga med Ukrajino in EU zaradi posledic nezakonite ruske vojne agresije proti Ukrajini in znatnih motenj, ki jih ta povzroča za vse načine prevoza v Ukrajini. Sporazum vključuje tudi ukrepe za lažje priznavanje vozniških dokumentov. Trenutno se uporablja do 30. junija 2023.

Ustanovljen je bil skupni odbor za nadzor in spremljanje uporabe in izvajanja Sporazuma. Skupni odbor odloča zlasti o sprejetju svojega poslovnika in podaljšanju Sporazuma. O podaljšanju Sporazuma odloči vsaj tri mesece pred prenehanjem veljavnosti Sporazuma, tj. najpozneje do 31. marca 2023. V skladu s členom 7(5) Sporazuma skupni odbor odločitve sprejema soglasno.

2.2. Spremljanje Sporazuma

S členom 7(1) Sporazuma je bila uvedena obveznost spremljanja Sporazuma, zlasti z rednim pregledovanjem njegovega delovanja v smeri uresničevanja njegovih ciljev. Ukrajinski organi so v ta namen Komisiji zagotovili podatke o izvajanju tega sporazuma. Ti podatki zajemajo zlasti tretje četrtletje 2022, tj. prve tri mesece uporabe Sporazuma, in kažejo naslednje:

- **Sporazum uspešno prispeva k omogočanju izvoza ukrajinskega kmetijskega blaga prek solidarnostnih koridorjev.** Solidarnostni koridorji so bili do 1. avgusta 2022 edini trgovinski koridorji, prek katerih je Ukrajina lahko izvažala kmetijske proizvode. Sporazum je v prvem mesecu uporabe (juliju 2022) omogočil izvoz skoraj pol milijona ton ukrajinskih kmetijskih proizvodov, kar je znatno povečanje v primerjavi s 320 000 tonami, izvoženimi junija 2022.
- Od 1. avgusta 2022 črnomska pobuda za izvoz žita prav tako olajšuje izvoz večje količine ukrajinskega žita, oljnic in z njimi povezanih proizvodov iz treh ukrajinskih črnomorskih pristanišč. **Sporazum dopolnjuje izvoz prek Črnega morja ter tako prispeva k svetovni prehranski varnosti in ukrajinskemu gospodarstvu.** Izvoz kmetijskih proizvodov po cesti se je še naprej povečeval tudi po začetku črnomske pobude za izvoz žita in oktobra 2022 dosegel 640 000 ton.
- **Sporazum olajšuje izvoz drugih ukrajinskih proizvodov, ki niso zajeti v črnomorski pobudi za izvoz žita.** Pobuda zajema samo žita, oljnice in z njimi povezane proizvode. Sporazum zato omogoča izvoz drugih kmetijskih proizvodov,

¹ UL L 179, 6.7.2022, str. 4.

kot sta perutninsko meso in sadje. Julija, avgusta in septembra 2022 so kmetijski proizvodi, ki niso vključeni v področje uporabe črnomske pobude za izvoz žita, predstavljali skoraj polovico vseh izvoženih kmetijskih proizvodov, ki so se prevažali po cesti.

- Sporazum olajšuje tudi izvoz nekmetijskih proizvodov, zlasti industrijskih, ki jih ni mogoče izvoziti v okviru črnomske pobude za izvoz žita. Izvoz nekmetijskih proizvodov junija, julija in avgusta 2022, ki so se prevažali po cesti, je ukrajinskim podjetjem prinesel več kot 1,6 milijarde USD ter ukrajinskemu gospodarstvu zagotovil prepotrebno podporo.
- Poleg tega ostaja veliko negotovosti v zvezi s črnomoško pobudo za izvoz žita, ki je prav tako časovno omejena (podaljšana 18. novembra 2022 za dodatnih 120 dni). Ozka grla so bila sporočena tudi pri inšpekcijskih pregledih, kar je mnoge deležnike, tudi cestni promet, spodbudilo k uporabi solidarnostnih koridorjev. **Sporazum zato pomeni varnostno mrežo ne le za ukrajinske kmete in podjetja, temveč tudi za svetovno prehransko varnost.**
- Sporazum je odobril tudi tranzit ukrajinskega blaga (kmetijskega in nekmetijskega) po cesti prek EU v tretje države. Sporazum je julija, septembra in avgusta 2022 omogočil izvoz ukrajinskega blaga v tretje države v vrednosti več kot milijarde USD, kar je ukrajinskemu gospodarstvu zagotovilo dodaten vir dohodka.
- Hkrati je **Sporazum Ukrajini pomagal pri uvozu blaga, ki ga potrebuje, kot so hrana, humanitarna pomoč ali energija.** Romunija je na primer vzpostavila namenske konvoje tovornjakov, da bi v Ukrajino pripeljala nujno potrebno gorivo.
- **Sporazum prinaša obilo koristi tudi EU.** Izvoz iz držav članic v Ukrajino se je povečal za 38,3 %, če primerjamo obdobje med aprilom in junijem 2022 pred podpisom Sporazuma (4,222 milijona USD) ter obdobje med julijem in septembrom 2022 takoj po podpisu Sporazuma (5,849 milijona USD). Kar zadeva prevoz blaga po cesti, je izvoz iz EU v Ukrajino je še vedno večji od uvoza iz Ukrajine v EU. Komisija pozorno spremlja vpliv uvoza na trge EU.
- Zaradi pravic, ki so s Sporazumom podeljene ukrajinskim prevoznikom, se je število cestnih prevozov ukrajinskih prevoznikov na cestah v EU povečalo za približno 40 %. Natančneje, ukrajinski prevozniki so julija, avgusta in septembra 2021 na cestah v EU opravili 106 641 cestnih prevozov, julija, avgusta in septembra 2022 pa 152 534, kar pomeni 43-odstotno povečanje.
- S Sporazumom se je za ukrajinski sektor cestnega prevoza in državne organe tudi znatno zmanjšalo breme glede upravnih formalnosti, povezanih z izdajo dovoljenj. Poleg tega je ta sektor s Sporazumom dobil srednjeročno perspektivo, saj lahko zaradi njega načrtuje svoje dejavnosti.
- Sporazum je organom držav članic omogočil dostop do sistema za preverjanje vozniških dovoljenj, s čimer se je znatno izboljšal boj proti goljufijam in ponarejanju. Še vedno potekajo ukrepi za izvajanje orodij za preverjanje digitalnih vozniških dovoljenj in potrdil o strokovni usposobljenosti.

2.3. Skupni odbor

S členom 7 Sporazuma je ustanovljen skupni odbor za nadzor in spremljanje uporabe in izvajanja Sporazuma ter redno pregledovanje njegovega delovanja v smeri uresničevanja njegovih ciljev. V skladu z navedeno določbo skupni odbor sestavljajo predstavniki pogodbenic. Njegove odločitve se sprejemajo soglasno in so za pogodbenici zavezujoče.

V skladu s členom 7(2) se skupni odbor sestane najpozneje tri mesece pred prenehanjem veljavnosti Sporazuma, da oceni in odloči, ali je potrebno njegovo podaljšanje, ter odloči o njegovem trajanju.

V skladu s členom 7(6) Sporazuma skupni odbor sprejme svoj poslovnik.

2.4. Predvideni akt skupnega odbora o njegovem poslovniku

Skupni odbor na svoji prvi seji v skladu s členom 7(5) in (6) Sporazuma sprejme sklep o sprejetju svojega poslovnika. Namen poslovnika je določiti organizacijo in delovanje skupnega odbora, da se omogoči ustrezno izvajanje Sporazuma.

2.5. Predvideni akt skupnega odbora o podaljšanju Sporazuma

Skupni odbor na svoji prvi seji v skladu s členom 7(2) in (5) Sporazuma sprejme odločitev o podaljšanju Sporazuma do 31. decembra 2025.

Razlogi za podaljšanje so številni:

- Prvič, spremljanje Sporazuma je pokazalo, da je ključen za solidarnostne koridorje ter tako ukrajinskim kmetom zagotavlja rešilno vrv in prispeva k svetovni prehranski varnosti. Čeprav ukrajinska črnomska pristanišča še niso bila na voljo, je Sporazum olajšal izvoz ukrajinskega žita, oljnic in z njimi povezanih proizvodov, ki so se prevažali po cesti. Od ustanovitve črnomske pobude za izvoz žita se izvoz ukrajinskega žita po cesti še naprej povečuje in tako dodatno dopolnjuje izvoz prek Črnega morja.
- Drugič, Sporazum olajšuje izvoz ukrajinskih nekmetijskih proizvodov, ki niso zajeti v črnomski pobudi za izvoz žita. Zato prispeva k ohranjanju delujočega ukrajinskega gospodarstva.
- Tretjič, Sporazum olajšuje izvoz EU v Ukrajino in tako prinaša koristi EU. Ukrajini omogoča uvoz blaga, ki ga potrebuje, iz EU, zlasti nujno potrebne energije in humanitarne pomoči.
- Četrtič, Sporazum ni povzročil prekomernega povečanja števila ukrajinskih cestnih prevoznikov na cestah v EU. Prevozniki EU še vedno neradi potujejo v Ukrajino, ker zavarovalnice EU najpogosteje ne krijejo prevoza po ukrajinskem ozemlju in ker vozniki iz EU iz očitnih razlogov nimajo želje potovati v Ukrajino. Sporazum zato ne predstavlja konkurenčne grožnje za prevoznike iz EU, kar se v obdobju, za katero se predlaga podaljšanje, verjetno ne bo spremenilo.
- Petič, Sporazum bi bilo treba razumeti tudi kot način, ki olajšuje pravočasno obnovo Ukrajine po ruski vojni agresiji proti tej državi.

Podaljšanje Sporazuma je zato treba razumeti kot odgovor Evropskemu svetu, ki je na zasedanju 20. in 21. oktobra 2022 Evropsko unijo pozval, naj si „še naprej prizadeva[...] izboljševati učinkovitost vseh solidarnostnih koridorjev“, saj „so omogočili izvoz znatnih količin ukrajinskih pridelkov, kmetijskih proizvodov in gnojil v države, ki jih najbolj potrebujejo“².

² Sklepi Evropskega sveta z zasedanja z dne 20. in 21. oktobra 2020, točka 15, EUCO 31/22 z dne 21.10.2022.

Podaljšanje Sporazuma do 31. decembra 2025 je potrebno, saj pogoji, ki so upravičevali sklenitev prvotnega sporazuma, še vedno obstajajo in bodo verjetno obstajali še kar nekaj časa. Ruska agresija proti Ukrajini se zaostruje, večina opazovalcev pa ne predvideva, da se bo ta agresija v bližnji prihodnosti končala. To pomeni tudi, da je pomorski promet prek črnomoških pristanišč še vedno zelo negotov. Črnomoška pobuda za izvoz žita to težavo delno odpravlja. Vendar je razširitev te pobude negotova, njen obseg pa trenutno ostaja omejen na agroživilske proizvode in gnojila. Nadaljevanje vojaških operacij v Ukrajini na njenih vzhodnih in južnih obmejnih območjih ter s tem povezano uničenje prometne infrastrukture na njih bosta v bližnji prihodnosti še naprej ovirala izvoz Ukrajine na njene tradicionalne trge.

Nazadnje, podaljšanje Sporazuma bo omogočilo nadaljnjo podporo pristojnim organom držav članic EU v boju proti goljufijam in ponarejanju.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Stališče, ki se zastopa v imenu Unije, bi zato moralo biti, da se podpre sprejetje osnutka sklepa skupnega odbora, priloženega temu predlogu.

4. PRAVNA PODLAGA

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ureja sklepe Sveta o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“.

Skupni odbor je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom med Evropsko unijo in Ukrajino o cestnem prevozu blaga.

Sklep, k sprejetju katerega je pozvan skupni odbor, je akt s pravnim učinkom. Prvič, predvideni akt o sprejetju poslovnika skupnega odbora bo zavezujoč v mednarodnem pravu v skladu s členom 7(5) in (6) Sporazuma in drugič, predvideni akt o podaljšanju trajanja Sporazuma bo prav tako zavezujoč v mednarodnem pravu v skladu s členom 7(2) in (5) Sporazuma.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma. Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep Sveta je zato člen 218(9) PDEU.

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na cestni prevoz.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je člen 91 PDEU.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Primerno je, da se sklep skupnega odbora po njegovem sprejetju objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki naj se v imenu Evropske unije zastopa v skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom med Evropsko unijo in Ukrajino o cestnem prevozu blaga, glede sprejetja poslovnika skupnega odbora in podaljšanja Sporazuma

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 91 v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Sporazum med Evropsko unijo in Ukrajino o cestnem prevozu blaga³ (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) je podpisala Unija ter se začasno uporablja od 29. junija 2022.
- (2) S členom 7(1) Sporazuma je ustanovljen skupni odbor za nadzor in spremljanje uporabe in izvajanja Sporazuma ter redno pregledovanje njegovega delovanja v smeri uresničevanja njegovih ciljev.
- (3) Skupni odbor sprejme svoj poslovnik.
- (4) Sporazum se, kot je določeno v členu 6(1) Sporazuma, uporablja do 30. junija 2023. Skupni odbor pa se mora sestati najpozneje tri mesece pred prenehanjem veljavnosti Sporazuma, da oceni in odloči, ali je potrebno njegovo podaljšanje.
- (5) Da bi Evropska unija in Ukrajina še naprej imeli koristi zaradi pozitivnih učinkov Sporazuma na olajševanje cestnega tovornega prometa med Ukrajino in Evropsko unijo ter prek njiju ter na zagotavljanje dobro delujočih solidarnostnih koridorjev v okviru ruske vojne agresije proti Ukrajini, bi ga bilo treba podaljšati do 31. decembra 2025.
- (6) Da se zagotovi ustrezno izvajanje Sporazuma, bi bilo treba sprejeti poslovnik skupnega odbora.
- (7) Zato mora skupni odbor sprejeti sklep o sprejetju svojega poslovnika in potrebi po podaljšanju Sporazuma, vključno z njegovim trajanjem.
- (8) Zato je primerno določiti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v skupnem odboru glede sprejetja poslovnika skupnega odbora in podaljšanja Sporazuma, saj bosta njegova sklepa za Unijo zavezujoča –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v skupnem odboru, ustanovljenem s členom 7 Sporazuma med Evropsko unijo in Ukrajino o cestnem prevozu blaga (v nadaljnjem besedilu:

³ UL L 179, 6.7.2022, str. 4.

Sporazum), glede sprejetja poslovnika skupnega odbora in podaljšanja Sporazuma, vključno z njegovim trajanjem, temelji na osnutku sklepa skupnega odbora, ki je priložen temu sklepu.

Predstavniki Unije v skupnem odboru se lahko o manjših spremembah osnutka sklepa skupnega odbora dogovorijo brez nadaljnega sklepa Sveta.

Člen 2

Sklep skupnega odbora se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik